

מראי מקומות - פסחים

פו:

ג. ואין מסרבין לגדול הקשה המהרש"א, מדוע לא השיבו כבתחילה, שכל מה שאומר לך בעל הבית עשה. ותירץ, שבתחילה לא ידע להשיב להם אלא מהלכות דרך ארץ, אבל עתה יכל להשיב להם אף מדברי תורה [אולם צע"ק, מדוע שאלו שוב, הרי ידעו שיכול להשיב להם מהא דכל מה שאומר לך בעה"ב, ואולי היו רוצים לדעת אם יש לו עוד טעם לזה]. אבל המגן אברהם (סי' קע סק"י) תירץ, שאפילו אם צריך לעשות את מה שאומר בעה"ב, אבל אין דרך ארץ לעשותו מיד, אלא עד שיפציר בו, אבל כאן עשאו מיד, וע"ז ביאר שהוא משום שאין מסרבין לגדול.

ד. בני חבורה נכנסין בשלשה ויוצאין אפילו באחד פירש רש"י, שאין השמש חייב לשמשם אלא אם כן נכנסין בשלשה, ויכולים לצאת אחד אחד. והעיר השפת אמת, מדוע לעולם השיעור הוא ג', אפילו אם החבורה היא רק ד' או ה'. ולכן פירש באופן אחר, שבשלשה היינו ג' כתות, שאין החבורה יכולה ליחלק ליותר מג' חבורות. אבל שוב הביא מהראב"ד שפירש כרש"י, וביאר שפחות מג', כיון שאינם ראויים לזימון, בטלה דעתם אצל כל אדם.

א. היו יושבים ונפרסה מחיצה ביניהם וכו' פירש רש"י, היו יושבין חבורה אחת ואוכלין פסח אחד, ונפרסה מחיצה ביניהן, לדברי האומר פסח נאכל בב' חבורות, גומרים אכילתם. והקשה המהרש"א, שלדברי רש"י לעיל, שפסח אינו נאכל בב' חבורות, היינו שתחילת עשייתו אינו יכול להיות בב' חבורות, אבל האדם עצמו אם רוצה הוא יכול לעקור עצמו, א"כ נאמר גם כאן, שכיון שהתחילו לאכול בחבורה אחת, אין כל איסור אם אח"כ נפרסה מחיצה והרי הם עתה כב' חבורות. ותירץ, שרק באדם אחד ההולך לב' חבורות אינו חשוב כב' חבורות אלא שהוא אוכל בב' מקומות, אבל כשהחבורה נבדלת לשנים, הרי הם ב' חבורות ואין חילוק בין אם נחלקו מתחילה או באמצע.

ב. אמר ליה בעל השם אני פירש רש"י, מקטנותי כך קוראין לי רב הונא. והעיר המהרש"א, שלכאורה אין טעם לקרוא לקטן רבי. והביא מספר יוחסין, שסמכוהו וקראו לו רב הונא. ולפי"ז, מתחילה לא הוחזק אצלם שהיתה לו סמיכה כלל, ואמר להם שמה שקראו לו רב הונא הוא משום שבאמת יש לו סמיכה. ועשה כן משום שצורבא מרבנן הנמצא במקום שאין מכירין אותו, יש לו להודיע זאת בעצמו.